



MgA. Radek Zdráhal
náměstek ministra



V Praze dne 18. srpna 2011
MK-S 10619/2011 SOU

Vážená paní předsedkyně,

reaguji na Váš dopis týkající se teatrologického výzkumu v Institutu umění – Divadelním ústavu (IDU), a to konkrétně na body 4. a 6.

Ad bod 4

Je úkolem zaměstnavatele, aby svá pracoviště vybavil personálně i materiálově. Jisté lze souhlasit s tím, že plnění pracovních úkolů nemá primárně vycházet z nadšenectví či osobního nasazení pracovníků (zaměstnanců), ale má být motivováno jinak, především finančně. To je ovšem také úkolem zaměstnavatele, tedy IDU. Ministerstvo kultury je sice zřizovatelem IDU, má však - z hlediska právního - jen omezené možnosti, jak zasahovat do jeho činnosti, do jeho personální politiky a podobně. Ministerstvo kultury nemůže určovat, jak bude to či ono pracoviště IDU personálně vybaveno a jak budou pracovníci IDU za práci odměňováni – tím by zasahovalo do kompetencí IDU jakožto zaměstnavatele; tyto kompetence jsou dány zákoníkem práce.

K použitému pojmu „základní výzkum“ je nutno poznamenat, že tento pojem je definován v § 2 odst. 1 písm. a) zákona č. 130/2002 Sb. Rozumí se jím teoretická nebo experimentální práce prováděná zejména za účelem získání nových vědomostí o základních principech jevů nebo pozorovatelných skutečností, která není primárně zaměřena na uplatnění nebo využití v praxi. Je sporné, zda teatrologický výzkum lze podřadit pod tuto definici, neboli zda jde skutečně o základní výzkum. Nejde tu jen o podřazování určitého výzkumu pod právní definice. V současné době je kladen značný důraz na uplatňování výsledků výzkumu a vývoje v praxi; v okamžiku, kdy by IDU prováděl základní výzkum (který podle své definice není primárně zaměřen na uplatnění či využití v praxi), nutně vyvstává otázka, zda si Ministerstvo kultury či sám IDU může dovolit takový výzkum financovat.

Ad bod 6

Z materiálu není seznatelné, v čem přesně spočívají nejasnosti ohledně vzájemného vztahu Institutu umění a Divadelního ústavu a Kabinetu pro studium českého divadla. Domnívám se, že postavení je zcela jasné z organizační struktury IDU, kterou naleznete na adrese: <http://www.idu.cz/cs/kontakty>.

Z Vašeho použití slov hybridní organizace pro IDU cítím pejorativní podtext. Vznik Institutu umění nebyl nápadem Ministerstva kultury, ale potřeba jeho vzniku vyvstala při tvorbě vládní Koncepce účinnější podpory umění na roky 2007 – 2013, na které se podílelo několik desítek odborníků ze všech uměleckých oborů. Zatímco divadlo mělo „svou

instituci", pro jiné obory neexistovala. Domníváte se, že si ji tanec, hudba, literatura i další umělecké obory nezaslouží? Toto původně oddělení bylo založeno s tím, že se zaměří především na poskytování informačních služeb a odborných konzultací orgánům a pracovníkům územní samosprávy, státní správy, občanských sdružení, právníkům i fyzickým osobám a dalším subjektům, působícím v oblasti umění, a to na základě soustavného vytěžování teoretických a praktických poznatků z analytické a výzkumné činnosti v oblasti kultury, z vlastního výzkumu a s využitím odborných znalostí z různých oborů umělecké činnosti. Záměr, se kterým byl Institut umění vytvořen, se mu daří maximálně naplňovat. Stačí se podívat na jeho webové stránky či do výročních zpráv IDU, které dokládají, co všechno s minimálním počtem pracovníků realizuje.

Není také jasné, jak by měly konkrétně vypadat různé způsoby financování jednotlivých částí IDU. Vyjádření k tomuto bodu tedy může být jen obecné.

IDU je státní příspěvkovou organizací, tedy jednou právnickou osobou, která se člení na různé organizační útvary či jednotky. Toto téma musí řešit vnitřní předpisy IDU. Pravidla pro financování IDU jsou dána platnou právní úpravou, především zákonem č. 218/2000 Sb., a pokud jde o výzkumné činnosti, též zákonem č. 130/2002 Sb. Je úkolem IDU vyřešit, jak bude financovat jednotlivé své útvary. Ministerstvo kultury nemůže určovat, kterému útvaru IDU bude přiděleno více a kterému méně finančních prostředků.

Pokud jde o veřejnou výzkumnou instituci, Ministerstvo kultury takovou právnickou osobu zřizovat nehodlá. Při srovnávání státní příspěvkové organizace a veřejné výzkumné instituce je třeba zdůraznit, že - na rozdíl od příspěvkové organizace - nepřínáleží veřejné výzkumné instituci žádný příspěvek na provoz, který by mohl zřizovatel upravovat podle hospodářské situace organizace.

Skutečnost, že IDU má ve svém statutu uvedeno, že provádí výzkum a vývoj jako výzkumné organizace, sama o sobě neznamená, že IDU skutečně výzkumnou organizací je. Výzkumná organizace je definována, pomíneme-li předpisy EU, v § 2 odst. 2 písm. d) zákona č. 130/2002 Sb. V tomto ustanovení jsou stanoveny určité znaky, které musí výzkumná organizace splňovat, a teprve až bude IDU tyto znaky splňovat, bude možné jej pokládat za výzkumnou organizaci.

Je nutno vzít v úvahu i skutečnost, že ve všech státních institucích dochází ke snižování pracovníků a finančních prostředků na jejich činnost. V této souvislosti snížilo Ministerstvo kulturní v letošním roce rozpočet všem svým zřizovaným příspěvkovým organizacím. Jejich ředitelky a ředitelé se s touto situací museli vyrovnat.

S úctou

Karel Růžička

Vážená pani
 Doc. PhDr. Tatjana Lazorčáková, Ph.D.
 Teatrológická společnost, c/o Divadelní ústav
 Celená 17
 110 00 Praha 1